

Πέμπτη, 31 Μαΐου 2012

Ομιλία του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Γιάννη Στουρνάρα, στο «2012 Global Summit of Women»

Η Ελλάδα περνάει μια πολύ δύσκολη περίοδο, όμως δεν παύει να είναι 28^η χώρα στον κόσμο σε κατά κεφαλήν ΑΕΠ, με βάση τα στοιχεία του 2010 της Παγκόσμιας Τράπεζας. (<http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD/countries?display=default>)

Η χώρα μας μπήκε στη δίνη της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Συσσωρευμένες διαρθρωτικές αδυναμίες πήραν εκρηκτικές διαστάσεις. Σήμερα **κάνει μια γιγαντιαία προσπάθεια για να αναγεννηθεί. Είναι μια προσπάθεια με μεγάλες θυσίες των Ελλήνων, που δεν έχει προηγούμενο στη νεότερη ιστορία μας**, αλλά και από όσο γνωρίζω και στην ιστορία Ευρώπης.

Μέσα από τις οδύνες της κρίσης, η Ελλάδα είναι μια χώρα που **αλλάζει, αποκαθιστά διαρθρωτικές αδυναμίες που συσσωρεύτηκαν για δεκαετίες, βελτιώνει την ανταγωνιστικότητά της, δημιουργεί ένα περιβάλλον ευνοϊκό για την επιχειρηματικότητα και ετοιμάζεται για μια δυναμική επανεκκίνηση.**

Όπως είναι αναμενόμενο σε τέτοιες διαδικασίες η πορεία δεν είναι γραμμική.

Η μεγάλη προσπάθεια που κάνουμε, δεν κερδίζει την ανάλογη δημοσιότητα, δεν συγκινεί τη λογική των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης που αναζητούν τον εντυπωσιασμό της στιγμής, λατρεύουν τις αρνητικές ειδήσεις και περιφρονούν τα αργά και σταθερά θετικά βήματα.

Στόχοι και σταθερές του προγράμματος μας είναι:

1. Η παραμονή της χώρας μας στην ευρωζώνη
2. Η δημοσιονομική σταθεροποίηση
3. Η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στην οικονομία μας
4. Η πραγματοποίηση επενδύσεων
5. Η πραγματοποίηση ριζικών διαρθρωτικών αλλαγών
 - Στην κρατική διοίκηση
 - Στους θεσμούς και στην οικονομία

ώστε να γίνουμε ανταγωνιστικοί και εξωστρεφείς βάζοντας τα θεμέλια για μια βιώσιμη αναπτυξιακή πορεία της χώρας.

Μόνιμος στόχος μας είναι η σταθεροποίηση της δημοσιονομικής θέσης της χώρας.

Από την αρχή του προγράμματος σταθεροποίησης το Μάιο του 2010 έως το τέλος του 2011 **μειώσαμε το δημοσιονομικό έλλειμμα σε σχέση με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν κατά 6,5 ποσοστιαίες μονάδες**, τη στιγμή που ο παρονομαστής, δηλαδή το ΑΕΠ μειωνόταν κατά 10,4% λόγω της ύφεσης.

Ακόμη σημαντικότερη ήταν η **μείωση του πρωτογενούς ελλείμματος σε σχέση με το ΑΕΠ** (δηλαδή του δημοσιονομικού ελλείμματος χωρίς τους τόκους και τα χρεωλύσια) **από 10,4% του ΑΕΠ το 2009 σε 4,7% το 2010 και ακόμη σε 2,2% το 2011**, δηλαδή χαμηλότερα από εκείνο της Ισπανίας, της Ολλανδίας και της Γαλλίας.

ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΣ ΕΛΛΕΙΜΜΑ	ως % του ΑΕΠ	ΑΞΙΑ ΣΕ ΔΙΣ. €
2009	-10,4%	-24,1
2010	-4,7%	-10,7
2011	-2,2%	-4,7

Η εφαρμογή των μέτρων που προβλέπει ο συμπληρωματικός προϋπολογισμός του 2012, θα μειώσει το πρωτογενές έλλειμμα στο 1% του ΑΕΠ (€2,0 δισ.)

ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΣ ΕΛΛΕΙΜΜΑ	ως % του ΑΕΠ	ΑΞΙΑ ΣΕ ΔΙΣ. €
ΣΤΟΧΟΣ		
2012	-1,0%	-2,0
2014 ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ		+9,4

Ο στόχος του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής είναι να φτάσουμε σε πρωτογενές πλεόνασμα € 9,4 δισ. το 2014. Έχουμε δηλαδή καλύψει σήμερα τα δυο τρίτα (2/3) του δρόμου για το πρωτογενές έλλειμμα, από ένα έλλειμμα € 24,1 δισ. σε ένα πλεόνασμα € 9.4 δισ. Η Ελλάδα πέτυχε σε μόνο δυο χρόνια μια χωρίς προηγούμενο μείωση του πρωτογενούς ελλείμματος κατά € 20 δισ. ή 8,2 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ.

Η ταχύτατη αυτή προσαρμογή βασίστηκε σε εκτεταμένες περικοπές των δαπανών του στενού και του ευρύτερου Δημοσίου τομέα και σημαντικές αυξήσεις των φορολογικών εσόδων.

Πού έγιναν περικοπές, πώς αυξήθηκαν τα έσοδα

Περικοπές:

- Μειώθηκαν οι **ονομαστικοί μισθοί του δημόσιου** τομέα πάνω από 30% από το 2010 έως το 2012. Θεσπίστηκε ταυτόχρονα ένα ενιαίο μισθολόγιο, που εξορθολόγησε το σύστημα αμοιβών.
- Μειώθηκαν οι **αμοιβές στις επιχειρήσεις που ανήκουν στο κράτος** κατά 35% μεταξύ 2010 και 2012.
- Μειώθηκαν οι **κύριες συντάξεις σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα** κατά 10% το 2010 και επιπλέον 5% στο διάστημα 2011-12. Οι **επικουρικές συντάξεις** μειώνονται από τον Ιανουάριο του 2012 και έτσι εκμηδενίστηκε το διαρθρωτικό έλλειμμα του συστήματος που έφτανε σε 0,5% του ΑΕΠ.
- Στο **δημόσιο τομέα μειώθηκε το πλήθος των απασχολούμενων** κατά 7,3% το 2010 και άλλο 7% το 2011, δηλαδή κατά 117.242 άτομα.
- Αντίστοιχα **μειώθηκε η απασχόληση στις επιχειρήσεις που ανήκουν στο κράτος**. Σε ένα χρόνο, έως το 2011 μειώθηκε το προσωπικό κατά 18% και η συνολική μισθολογική

δαπάνη κατά 29%. Στις επιχειρήσεις αυτές μειώθηκαν δραστικά τα ελλείμματα κατά 20% και 46% το 2010 και 2011, με παράλληλη μείωση των δαπανών τους κατά 33% που επέτρεψαν μια μείωση των επιδοτήσεων τους κατά 26% την ίδια περίοδο.

Στον τομέα των εσόδων:

- Αυξήθηκαν όλοι οι **συντελεστές του ΦΠΑ** κατά 20% (από 19% σε 23%. Από 11% σε 13% και από 13% σε 23%, ενώ) ενώ πλήθος αγαθών και υπηρεσιών μετατάχτηκαν από το μεσαίο συντελεστή (13%) στον υψηλότερο (23%).
- Μια δραστική μείωση του **ορίου του αφορολογήτου εισοδήματος** από € 12.000 σε € 5.000 το 2011 και εξάλειψη άλλων φοροαπαλλαγών αναμένεται να αποδώσει πρόσθετα έσοδα ύψους 0,9% του ΑΕΠ.
- Αυξήθηκαν κατά 33% οι **φόροι κατανάλωσης σε καύσιμα, τσιγάρα και οινόπνευματώδη**.
- Θεσπίστηκαν **έκτακτες εισφορές** σε κερδοφόρες επιχειρήσεις, πολίτες με υψηλό εισόδημα και μεγάλη ακίνητη περιουσία.
- Θεσπίστηκε **φόρος αλληλεγγύης** για εισοδήματα πάνω από € 12.000 με συντελεστές που κυμαίνονται από 1 έως 5%.
- Από το 2011 εισπράττονται **πρόσθετοι φόροι στα ακίνητα** μαζί με τους λογαριασμούς ηλεκτρικού, με αναμενόμενα έσοδα κοντά στο 1% του ΑΕΠ (€ 2,5 δισ. το 2011).

Οι έκτακτες φορολογίες θα αντικατασταθούν από ένα ριζικά διαφορετικό φοροεισπρακτικό μηχανισμό και ένα λειτουργικό και δίκαιο σταθερό φορολογικό σύστημα που θα θεσπιστεί φέτος.

Παράλληλα, η αναδιοργάνωση του κράτους που έχει ήδη δρομολογηθεί, θα εξορθολογήσει και θα μειώσει περαιτέρω τις δαπάνες του δημόσιου τομέα.

Όλα αυτά θα επιτρέψουν να εμπεδωθεί η φορολογική συνείδηση, να διευρυνθεί η φορολογική βάση και να σταθεροποιηθούν τα φορολογικά έσοδα χωρίς να πνίγουν την οικονομία.

Το χρέος

Το Μάρτιο του 2012 η ελληνική κυβέρνηση οριστικοποίησε την εθελοντική ανταλλαγή του δημόσιου χρέους με τον ιδιωτικό τομέα γνωστό ως PSI, με συμμετοχή 97%.

Ήταν η μεγαλύτερη αναδιάρθρωση χρέους στην ιστορία, κατέληξε σε μια μείωση του ελληνικού χρέους προς τους ιδιώτες επενδυτές πάνω από € 100 δισ. Με την τήρηση του προγράμματος προσαρμογής τούτο θα οδηγήσει το δημόσιο χρέος της Ελλάδας στο 116,5% του ΑΕΠ το 2020.

Η μείωση του χρέους μειώνει και την ετήσια επιβάρυνση του συνολικού δημοσιονομικού ελλείμματος της χώρας, ενώ αυξάνει την εμπιστοσύνη προς την ελληνική οικονομία και τις προοπτικές της.

Μεγάλες διαρθρωτικές αλλαγές

Παρά ορισμένες καθυστερήσεις, μια σειρά σημαντικών διαρθρωτικών αλλαγών έχουν ήδη πραγματοποιηθεί. Κάποιες ολοκληρώθηκαν πριν τις προβλεπόμενες προθεσμίες όπως η

μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος, ενώ άλλες δρομολογήθηκαν πρόσφατα όπως η μεταρρύθμιση της αγοράς εργασίας την οποία αξιοποιεί τώρα ο ιδιωτικός τομέας.

Συνταξιοδοτικό

Όσον αφορά τις συντάξεις: Αυξήθηκε η ηλικία συνταξιοδότησης κατά δυο χρόνια κατ' ελάχιστο και για πλήρη σύνταξη απαιτούνται πια 40 χρόνια εργασίας. Το ύψος των συντάξεων είναι πια στενά συνδεδεμένο με τις συνολικές εισφορές σε όλη τη διάρκεια της απασχόλησης. Ακόμη σειρά ρυθμίσεων εξορθολόγησαν το σύστημα.

Η μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος, μείωσε το αναλογιστικό έλλειμμα ως το 2060 κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ, καθιστώντας το ένα από τα πιο βιώσιμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Μεταρρύθμιση της αγοράς εργασίας

Μια σειρά ρυθμίσεων αυξάνουν την προσαρμοστικότητα της αγοράς εργασίας, θεσμοθετώντας και ρυθμίσεις που η ίδια η οικονομία έχει επιβάλλει στην πράξη, οι οποίες καθιστούν την ελληνική αγορά εργασίας εξ' ίσου ανταγωνιστική με εκείνες των Ευρωπαίων εταίρων μας.

Σημαντικές μεταρρυθμίσεις που έχουν δρομολογηθεί

Σημαντικές μεταρρυθμίσεις έχουν ήδη δρομολογηθεί όπως η **διοικητική μεταρρύθμιση του κράτους** με την τεχνική βοήθεια της γαλλικής κυβέρνησης, της **τοπικής διακυβέρνησης** με τη βοήθεια της γερμανικής κυβέρνησης ή εκείνη του **φορολογικού συστήματος** με τεχνική βοήθεια κυρίως από το ΔΝΤ και εμπειρογνομόνων των κρατών μελλών της ΕΕ που έχει ήδη επιδείξει χειροπιαστά αποτελέσματα στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής.

Μεταρρυθμίσεις που βελτιώνουν άμεσα το επιχειρηματικό περιβάλλον, τον ανταγωνισμό και την ανταγωνιστικότητα:

- Για την απλοποίηση και συντόμευση των διαδικασιών για τη σύσταση μιας επιχείρησης δημιουργήθηκαν το Γενικό Εμπορικό Μητρώο και **Υπηρεσία μιας στάσης**. Το αποτέλεσμα είναι από 37 ημέρες που χρειαζόταν η σύσταση μιας επιχείρησης το 2008 να έχουμε φτάσει σήμερα σε ένα μέσο όρο στις 5 ημέρες με ελάχιστο τη μία ημέρα.
- **Καταργήθηκαν περιττές υποχρεώσεις** των επιχειρήσεων με συνέπεια να μειωθεί το διοικητικό κόστος λειτουργίας των επιχειρήσεων.
- Λειτουργεί υπηρεσία **Fast Track** για την γρήγορη διεκπεραίωση μεγάλων επενδύσεων.
- Με τη συνεργασία του ΟΟΣΑ δρομολογήθηκε η εξέταση και η **εξάλειψη διοικητικών βαρών για την επιχειρηματικότητα**, καθώς και των θεσμικών και κανονιστικών εμποδίων για την επιχειρηματικότητα και τον ανταγωνισμό.

Συνοπτεύθηκαν στην πράξη:

- Οι διαδικασίες αδειοδότησης για τη λειτουργία μιας μεταποιητικής επιχείρησης.
- Οι διαδικασίες περιβαλλοντικής αδειοδότησης, καθώς καταργούνται κάποιες ενώ απλοποιούνται άλλες.
- Οι διαδικασίες για την έκδοση μιας άδειας οικοδομής.
- **Απελευθερώθηκαν σημαντικά ή πλήρως μια σειρά επαγγέλματα** όπως

- Των Δικηγόρων
 - Των Μηχανικών
 - Των Φαρμακοποιών
 - Μιας σειράς τεχνικών επαγγελματιών
- Απελευθερώθηκε η αδειοδότηση για τη πραγματοποίηση οδικών μεταφορών.
 - Μειώθηκε το κόστος συμβολαιογραφικών πράξεων κατά 30%.
 - Αυξήθηκαν οι τομείς όπου προβλέπεται εξωδικαστική επίλυση διαφορών, απελευθερώνοντας τα υπερφορτωμένα δικαστήρια για να ασχοληθούν με σημαντικότερες υποθέσεις.
 - Εκσυγχρονίστηκε το πτωχευτικό δίκαιο.
 - Προετοιμάζεται ένα ηλεκτρονικό **single window**, μέσα από το οποίο οι εξαγωγείς θα διεκπεραιώνουν όλες τις προβλεπόμενες διαδικασίες οι οποίες ταυτόχρονα απλοποιούνται, με στόχο τη δραματική μείωση του χρόνου που χρειάζεται η πραγματοποίηση μιας εξαγωγής.

Τη Δευτέρα που πέρασε δόθηκαν €18 δισ. για την πρώτη φάση της ανα-κεφαλαιοποίησης των ελληνικών τραπεζών. Τούτο θα βοηθήσει τη ρευστότητα της οικονομίας.

Όλα όσα σας περιγράφω και άλλα που παρέλειψα έγιναν από το Μάιο του 2010 έως σήμερα, μέσα σε 25 μήνες, σε ένα κράτος που δεν ήταν ποτέ φημισμένο για την ταχύτητά του. Πρόκειται για μια γιγαντιαία προσπάθεια που θα τη φέρουμε σε πέρας. Τα αποτελέσματα χρειάζονται κάποιο χρόνο να φανούν, ωστόσο ορισμένα αποτελέσματα αρχίζουν να φαίνονται.

Οι εξαγωγές αγαθών μας σημείωσαν ρεκόρ αύξησης 36,8% το 2011 και ξεπέρασαν για πρώτη φορά τα € 20 δισ. Ήταν ένα έτος ρεκόρ τόσο σε αξία όσο και όγκο. Δεν επαναπαυόμαστε. Το εξωτερικό μας ισοζύγιο βελτιώνεται, αλλά παραμένει ελλειμματικό.

Στο σημείο αυτό χρειάζεται να κοντοσταθούμε και να δούμε τη συνολική εικόνα.

Η ανάγκη για γρήγορη δημοσιονομική προσαρμογή, που προέταξαν οι δανειστές μας είχε τις συνέπειες της.

Η συρρίκνωση της συνολικής ζήτησης που προκάλεσαν αυτές οι επιλογές είχε ως αποτέλεσμα μια **παρατεταμένη ύφεση, για τρία συνεχή χρόνια**, ύφεση μεγαλύτερη από όση προέβλεπε το πρόγραμμα προσαρμογής, η οποία δυσκόλευε την επίτευξη των στόχων, για δυο λόγους:

1. Η ύφεση μείωνε τη φοροδοτική ικανότητα και τελικά τα φορολογικά έσοδα, καθώς μειωνόταν η οικονομική δραστηριότητα.
2. Τα μέτρα και η ύφεση συμπίεσαν το διαθέσιμο εισόδημα, αύξησαν την ανεργία και άλλαξαν απότομα προς το χειρότερο τις συνθήκες ζωής της συντριπτικής πλειοψηφίας του πληθυσμού καθιστώντας όλο και πιο δύσκολη την πολιτική αποδοχή του προγράμματος.

Το συγκεκριμένο μείγμα πολιτικής έχει φτάσει στα όρια του, χωρίς κοινωνική και πολιτική αποδοχή η εφαρμογή του είναι πάρα πολύ δύσκολη. Ακόμη η επιζητούμενη ανάκαμψη από την ύφεση δεν μπορεί να έρθει ως απλός αυτοματισμός μιας παρατεταμένης ύφεσης. Το αποδεικνύουν η πρόσφατη εμπειρία της χώρας, το αποτέλεσμα των πρόσφατων εκλογών, αλλά και οι μετρήσεις της κοινής γνώμης που έγιναν και μετά από αυτές. Τα ίδια στοιχεία υπογραμμίζουν ωστόσο πως **η συντριπτική πλειοψηφία των Ελλήνων θέλει να παραμείνει η χώρα στο ευρώ.**

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση ολόένα και περισσότεροι συνειδητοποιούν πως η πολιτική της συνεχούς λιτότητας χωρίς ορατή ελπίδα ανάκαμψης δεν είναι βιώσιμη.

Θεωρώ πως χρειάζεται μια αναπτυξιακή ώθηση για την Ελλάδα και μια παράταση του χρόνου δημοσιονομικής προσαρμογής. Κάτι τέτοιο μπορεί να γίνει μόνο σε συνεννόηση με τους εταίρους μας και δανειστές. Φυσικά η Ελλάδα οφείλει να τηρεί τις δεσμεύσεις της, παράλληλα με μια αναδιαπραγμάτευση των όρων.

Είναι μια διαδικασία που μπορεί να προχωρήσει μόνο σε συνεννόηση με τους εταίρους μας στο εξωτερικό, αλλά και με τη συναίνεση των περισσότερων πολιτικών δυνάμεων στο εσωτερικό, οι οποίες θα αναλάβουν να προτείνουν τις αλλαγές και θα δεσμευτούν για την τήρηση ενός αναθεωρημένου προγράμματος.

Είμαι αισιόδοξος πως θα τα καταφέρουμε. Η Ελλάδα αλλάζει και προχωρεί μπροστά, βελτιώνει την ανταγωνιστικότητα της, δημιουργεί ένα περιβάλλον ευνοϊκό για την επιχειρηματικότητα και ετοιμάζεται για μια δυναμική επανεκκίνηση. Η Ελλάδα γίνεται ένας ελκυστικός προορισμός, όχι μόνο για διακοπές, αλλά και για επενδύσεις.

Θα ήθελα, κλείνοντας, να σας πω ότι το πρόβλημα της Ευρωζώνης σήμερα δεν περιορίζεται στην Ελλάδα, και ούτε μπορεί να αντιμετωπιστεί με μόνο άξονα πολιτικής τη δημοσιονομική προσαρμογή.

Είναι κυρίως πρόβλημα εμπιστοσύνης στην κυβερνησιμότητα της Ευρωζώνης, είναι πρόβλημα ρευστότητας στην ευρωπαϊκή περιφέρεια, είναι τελικά πρόβλημα αρχιτεκτονικής της Ευρωζώνης, η οποία είναι μια πλήρης νομισματική ένωση, αλλά μια ατελής οικονομική ένωση.

Δύο λοιπόν είναι οι λύσεις στο πρόβλημα αυτό:

Η πρώτη είναι η διάλυση της Ευρωζώνης από τα προβλήματα που έχουν συσσωρευτεί.

Η δεύτερη, η οποία αποτελεί τη λογική εξέλιξη του εγχειρήματος της δημιουργίας του Ευρώ και μεγιστοποιεί την ευημερία των πολιτών της ευρωζώνης, είναι η **δημιουργία θεσμών, όπως κοινή πολιτική χρέους, κοινή εποπτεία του τραπεζικού συστήματος, θεσμοί οι οποίοι θα οδηγήσουν στην πραγματική οικονομική ενοποίηση.**

Στο μεταξύ, είναι επιτακτικό να δοθεί μια αναπτυξιακή ώθηση στο σύνολο της Ευρωζώνης, και χαίρομαι που στο πρόσφατο άτυπο Συμβούλιο Κορυφής δόθηκε εντολή να ετοιμαστούν ομόλογα έργων. Θέλω να πιστεύω ότι αυτή η απόφαση είναι ο προάγγελος της δημιουργίας ευρωομολόγων.